

ସଙ୍କର ଜାତୀୟ (ହାଇବ୍ରିଡ୍) ଧାନ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା-ସିଆର ଧାନ ୭୦୨ (ସି ଆର ଏଚ ଆର - ୧୦୨)

ରାମଲକ୍ଷ୍ମଣ ବର୍ମା, ଦେବାକର୍ଣ୍ଣ ଜେନା, ଦୀପ୍ତିବାଳା ରାଉତ, ବୈଦ୍ୟନାଥ ହେମ୍ବ୍ରମ, ଜେ.ଏଲ୍ କଟାରା, ଚନ୍ଦନ ଖୁଲାର, ଏସ୍ ସାମନ୍ତରାୟ, ବିସି ପାତ୍ର, ଏସ୍ ଡି ମହାପାତ୍ର, ଏ.କେ ମୁଖାର୍ଜୀ, ଏ.କେ ନାୟକ, ଓନ୍ ସିଂ

ଉଦ୍ଭିଦ ସ୍ୱରକ୍ଷା

- ଧାନରେ ଅନେକ କୀଟପତଙ୍ଗ, ରୋଗ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ପୁଷ୍ଟିହୀନତା ଦେଖାଯାଇଥାଏ, ଯାହା ଉତ୍ପାଦନ ଓ ବିହନ ଗୁଣବତ୍ତାରେ ବହୁତ କ୍ଷତି ଘଟାଇଥାଏ। ତେଣୁ, କ୍ଷେତରେ ଗୁରୁତର କ୍ଷତି ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରତିକ୍ଷେପକ ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯିବା ଉଚିତ, ଏହିଭଳି ସମସ୍ୟାକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ/ବିକୃତ କରିବା ପାଇଁ। କେତେକ ରାସାୟନିକ ପଦ୍ଧତି ଯାହା ସାରଣୀ 1ରେ ଦିଆ ଯାଇଛି ତାହା ଚାଉଳର ପ୍ରମୁଖ ସମସ୍ୟାର ସଫଳ ପରିଚାଳନାରେ ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇପାରେ।

ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ କୀଟ ସ୍ୱରକ୍ଷା ବିଧି (ସାରଣୀ 1)

A) କୀଟ ର ନାମ	
ଗୁଁଧୀ କୀଟ	କ୍ଲୋରପାଇରୋଫସ 20% + ସାଇପର୍ମେଥ୍ରୀନ 2% EC ର ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରତି 200L ପାଣିରେ 1L ମିଶାଇ ସ୍ତେ କରାଯାଇଥାଏ
କାଣ୍ଡବିକ୍ଷା ପୋକ	କରଟାପ୍ ହାଇଡ୍ରୋକ୍ଲୋରାଇଡ୍ 50 SG / ଫାମ୍ପ୍ରନୀଲ 5 SG ର ପ୍ରୟୋଗ ପ୍ରତି ha ପିଛା 1Kg 200L ପାଣିରେ ମିଶାଇ 15 ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ସ୍ତେ କରାଯାଏ
ପ୍ଲୁଣ୍ଡ ହଃସ୍ତର	ଆଇମିଡାକ୍ଲପ୍ରୀଡ୍ 17.8%EC @ 1.2 L/ha ସ୍ତେ କରାଯାଏ
ଧାନ ହିମ୍ବା	କ୍ଲୋରପାଇରୋଫସ+ସୁପର୍ ମେଥ୍ରୀନ/କୋପାନଲଫସ 25EG@1.25L ପାଣିରେ ମିଶାଇ ସ୍ତେ କରାଯାଏ
B) ରୋଗର ନାମ	ପରିଚାଳନା ପଦ୍ଧତି
ଧାନ ପତ୍ର ପୋଡ଼ା ରୋଗ	ସ୍ପ୍ରେୟେସାଇକ୍ଲିନ୍ /ଏଗ୍ରୀମାଇସିନ୍ 60 /80g+500 g ର ବିକୃତ କିମ୍ବା ଫାୟାଟୋଲିନ୍ କିମ୍ବା ଫୁପ୍ରାଭିଡ୍ 500L ପାଣିରେ ମିଶାଇ 2-3 ଥର 10-15 ଦିନ ବ୍ୟବଧାନରେ ସିଞ୍ଚନ କରାଯାଇଥାଏ
ମହିଷା ରୋଗ ଓ ପତ୍ରଚିତା ରୋଗ	ଶୀଘ୍ର ବୀଜ ବୁଣିବା ଏବଂ ସ୍ୱଳ୍ପ ନାଇଟ୍ରୋଜେନର ପ୍ରୟୋଗ ଶସ୍ୟ କୁ କ୍ଲଷ୍ଟ ଓ ଶିଥ କ୍ଲଷ୍ଟ ଠାରୁ ଦୂର ରଖିବାରେ ଫଙ୍ଗୀସାଇଡ୍ ଗୁଡ଼ିକ ଯଥା: ଟ୍ରାଇସାଇକ୍ଲୋଜୋଲ ,ହେକ୍ସାକୋନୋଜୋଲ୍ କିମ୍ବା ପ୍ରୋପିକୋନୋଜୋଲ୍ ର ପ୍ରୟୋଗ 200ml /acre 200 L ପାଣିରେ ମିଶାଇ କରାଯାଏ
ସ ଆ ର ରୋଗ	ବୀଜର ସ୍ୱରକ୍ଷା ଥିରାମ+କାର୍ବେନ୍ଦାଜିମ୍ (2:1 ଅନୁପାତ ରେ) ପ୍ରୟୋଗ @ 3g /kg ବୀଜ ରେ କରାଯାଏ ଟ୍ରାଇସାଇକ୍ଲୋଜୋଲ୍ 75%WP @1.5g
ଖଇର ରୋଗ	ଜିଙ୍କ୍ ସଲ୍ଫେଟ୍ 20-30kg /ha ପରିମାଣରେ ପ୍ରୟୋଗ
ବଦନୀ ପତ୍ରଚିତା ରୋଗ	ଯେକୌଣସି ଗୋଟିଏ ର ପ୍ରୟୋଗ :କାର୍ବେନ୍ଦାଜିମ୍ (0.1%),ଡାଇଥାନ୍ M 45(0.25%), ଟିଲ୍ଡି (0.1%), କିମ୍ବା ହୀନୋସାନ୍ (0.1%) 2-3 ଥର 10-12 ଦିନ ଅନ୍ତରାଳରେ ସ୍ତେ ମାଧ୍ୟମରେ କରାଯାଏ

ଅମଳ, ଶୁଖାଇବା ଏବଂ ସଂରକ୍ଷଣ

- କ୍ଷୀର ଗଠନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ 15 ଦିନ ପରେ ଧାନ କ୍ଷେତରୁ ପାଣି ବାହାର କରନ୍ତୁ। ଶସ୍ୟ କେଣ୍ଡାର 80% ପାଚିଗଲେ ଫସଲ ଅମଳ କରନ୍ତୁ। ଅମଳ ହୋଇଥିବା ଧାନକୁ ଶୁଖାନ୍ତୁ। ପ୍ୟାଡଲ୍ ପ୍ରେସର କିମ୍ବା ପାଖାର୍ ପ୍ରେସର ସହିତ ପ୍ରେସ୍ କରନ୍ତୁ। ଧୋଇ ଶସ୍ୟକୁ ସଫା କରନ୍ତୁ। ଛାଇ ତଳେ ଧୀରେ ଧୀରେ ଶୁଖନ୍ତୁ। ଚାଉଳକୁ ଉନ୍ନତ ଭଣ୍ଡାରରେ ରଖନ୍ତୁ।

ମନେରଖିବାକୁ ବିନ୍ଦୁ

- ପରବର୍ତ୍ତୀ ଫସଲ ବୋଇବା ପାଇଁ କଦାପି ହାଇବ୍ରିଡ୍ ଅମଳ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ। ଏକ ପ୍ରାୟକୃତ ଏଜେନ୍ସିରୁ ସତେଜ କ୍ରୟ ହୋଇଥିବା ମଞ୍ଜି ସବୁବେଳେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।
- ଚାରୋଟି ସମାନ ବିଭାଜନରେ ଯଥା ବେସାଲ୍, 21DAT (ରୋପଣ ପରବର୍ତ୍ତୀ 21 ଦିନରେ) ,PI(କେଣ୍ଡା ପ୍ରସ୍ତୁତି ଆରମ୍ଭ ସମୟ) ରେ N (ଯବକ୍ଷାରଜାନ) ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।
- ଦୁଇଟି ବିଭାଜନରେ ଯଥା 3 / 4th ବେସାଲରେ ଏବଂ 1 / 4th PI ରେ K ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।
- ସୁସ୍ଥ ବିହନ ପାଇବା ପାଇଁ ନର୍ସରୀ ବୁଣିବା ଅତ୍ୟନ୍ତ ସ୍ୱଳ୍ପ (20-25 ଗ୍ରାମ / ବର୍ଗ ମିଟର) ହେବା ଉଚିତ୍।
- 15x15 ସେମି କିମ୍ବା 15 x20 ସେମି ବ୍ୟବଧାନରେ ହିଲ୍ ପିଛା କେବଳ ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଦୁଇଟି ତଳି ପ୍ରତିରୋପଣ କରନ୍ତୁ।

ସଙ୍କର ଜାତୀୟ (ହାଇବ୍ରିଡ୍) ଧାନ ପାଇଁ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା-ସିଆର ଧାନ-୭୦୨ (ସି ଆର ଏଚ ଆର - ୧୫୦)

NRRI ଟେକ୍ନୋଲୋଜି ବୁଲେଟିନ୍ - ୨୧୫, April-2024

© ସମସ୍ତ ଅଧିକାର ସଂରକ୍ଷିତ, ICAR-NRRI

© All Rights Reserved, ICAR-National Rice Research Institute, Cuttack
An ISO 9001: 2008 Certified Institute
Phone: +91-671-2367757; PABX: +91-671-2367768-783; Fax: +91-671-2367663;
Email: director.nrri@icar.gov.in directorrricuttack@gmail.com

Typesetting: ICAR-National Rice Research Institute, Cuttack-753006, Odisha
Published by: The Director, ICAR-National Rice Research Institute, Cuttack (Odisha) 753006
Printed at: Printtech Offset (P) Ltd., Bhubaneswar

 @RiceICAR
  @RiceICAR
  @RiceICAR

ସଙ୍କର ଜାତୀୟ ଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ଅମଳରେ ପ୍ରଭାବଶାଳୀ, ତଥା ସମାନ ପରିପକ୍ୱତା ସମୟ ଅନ୍ତର୍ଗତ ସର୍ବୋତ୍ତମ HYV ଉପରେ 15-25% ଅଧିକ ଅମଳ ଉତ୍ପାଦନ କରିପାରିବ। ବର୍ତ୍ତମାନ ସୁଦ୍ଧା , ଭାରତରେ ସମୁଦାୟ 110 ରୁ 145 ଦିନ ଅନ୍ତର୍ଗତ 133 ଟି ସଙ୍କର ଜାତୀୟ ଧାନ କୁ ଜଳସେଚିତ ଏବଂ ଅସ୍ଥାୟୀ ନିମ୍ନଭୂମିରେ ଚାଷ ପାଇଁ ବିକଶିତ ଓ ବ୍ୟବସାୟିକରଣ କରାଯାଇଛି। ଆଇସିଆର-ନୟାସନାଲ ରାଇସ୍ ରିସର୍ଚ୍ଚ ଇନଷ୍ଟିଚ୍ୟୁଟ୍ ଉଭୟ ଜଳସେଚିତ ଏବଂ ଅନୁକୂଳ ଯୁକ୍ତ ଖାଲୁଆ ଜମି ପାଇଁ ଏକ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ସଙ୍କର ଧାନ , CR Dhan-702 ବିକଶିତ କରିଛି। ଏହି ସଙ୍କର କିସମ ଧାନ 2021 ମସିହାରେ SVRC, ଓଡ଼ିଶା ଦ୍ୱାରା ବିକଶିତ ଏବଂ ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା। ହାଇବ୍ରିଡ୍ CR Dhan-702 (CRHR-102, IET-25231) ଏକ କ୍ରସ୍, CRMS 31A / CRL123 R ରୁ CGMS ପ୍ରକାରର ପୁରୁଷ ବନ୍ଧ୍ୟାକରଣ ବ୍ୟବହାର କରି ହେଟେରୋସିସ୍ ପ୍ରଜନନ ମାଧ୍ୟମରେ ବିକଶିତ ହୋଇଥିଲା। ଏହି ସଙ୍କର କିସମ ଧାନ IR 58025A ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ ଏକ ସ୍ୱଦେଶୀ CMS ଲାଇନ ଉପରେ ଆଧାରିତ, ଯାହା ହାଇବ୍ରିଡ୍ ବିକାଶ ପାଇଁ ବହୁଳ ଭାବରେ ବ୍ୟବହୃତ ହେଉଛି । ଏହା ମଧ୍ୟମ ଉଚ୍ଚ (110 ସେମି) ,ସିଧା ଏବଂ ବାଂକି ଯାଉଥିବା ବିଶିଷ୍ଟ ଧାନ କିସମ ଏବଂ 140-145 ଦିନରେ ପରିପକ୍ୱ ହୁଏ। ଏହାର ଉଚ୍ଚ ସ୍ୱାଇକ୍ଲେଟ୍ ଉର୍ବରତା, ଭଗ୍ନ ରହିତ ଏବଂ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ କ୍ଷୀର ମୂଲ୍ୟ ସହ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଆମିଲୋଇ

ପରିମାଣ ଏବଂ ଭଲ ରାନ୍ଧିବା ଓ ଖାଇବା ଗୁଣ ସହିତ ମଧ୍ୟମ ଜେଲ୍ ସ୍ଥିରତା ଏବଂ ଅଣ-ସୁଗନ୍ଧିତ କ୍ଷୁଦ୍ର ପତଳା ଶସ୍ୟ ଅଟେ। ଏଥିରେ moderate HRR ସହିତ ଭଲ ହଲିଂ ଏବଂ ମୀଲିଂ ଗୁଣ ସ୍ଥିତ ରହିଛି।

ଏହା ଫଲ୍‌ସ୍ପର୍, ବ୍ଲ୍ୟୁ, ବେକ ବିଷ୍ଠୋରଣ, ବାଦାମୀ ଦାଗ, ଖଣ୍ଡ ଘୂର୍ଣ୍ଣନ ଏବଂ ଗଲ୍‌ମ୍ ରଙ୍ଗ ପାଇଁ ମଧ୍ୟମ ଭାବରେ ପ୍ରତିରୋଧୀ। ଏହି ହାଇବ୍ରିଡ୍ ଉଭୟ ଓଦା ଏବଂ ଶୁଷ୍କ ଋତୁରେ ବଢ଼ିପାରେ। ଏହି ହାଇବ୍ରିଡ୍ 7.5-8 t / ha ର ଅମଳ ସମ୍ଭାବନା ଅଛି ଯାହା ତୁଳନାତ୍ମକ ଲୋକପ୍ରିୟ ଚେକ୍ କିସମ ଯଥା , Swarna ଉପରେ 1.0 t / ha ରୁ ଅଧିକ ଅଟେ। ହାଇବ୍ରିଡ୍‌ରେ ମଧ୍ୟ 7-10 ଦିନ ପାଇଁ ଅତ୍ୟଧିକ ସ୍ଥିର ଜଳ ପ୍ରତି ସହନଶୀଳତା ରହିଥାଏ ଏବଂ ଜଳମଗ୍ନତାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ମାତ୍ରାକୁ ମଧ୍ୟ ସହ୍ୟ କରାଯାଇପାରେ। ପୂର୍ବ ଭାରତରେ ପ୍ରଚଳିତ ଲୋ-ଲାଭର୍ ଅବସ୍ଥାରେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି ଏବଂ ଏହା ଦେଶର ଉପକୂଳ ଅସ୍ଥାୟୀ ନିମ୍ନଭୂମି ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ହେବ। ହାଇବ୍ରିଡ୍‌କୁ ଓଡ଼ିଶାର ଜଳସେଚିତ ଏବଂ ଅନୁକୂଳ ନିମ୍ନ ଖାଲୁଆ ଅଞ୍ଚଳ ପାଇଁ ସୁପାରିଶ କରାଯାଇଛି ଏବଂ ଏହା ମଧ୍ୟ ଓଡ଼ିଶା, ବିହାର, ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ଏବଂ ଗୁଜରାଟ ରାଜ୍ୟରେ ଭଲ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଛି। ହାଇବ୍ରିଡ୍ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ ବ୍ୟବସାୟିକ ଭାବରେ ସମ୍ଭବ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି କାରଣ ଦୁଇଟି ପିତାମାତା ଲାଭନର ଫୁଲ ସିଙ୍କ୍ରେନାଇଜେସନ୍ ବିହନ ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ଲଟରେ ସହଜରେ ହାସଲ ହୋଇପାରିବ।

ସର୍ବୋତ୍କୃଷ୍ଟ କୃଷି ପରିଚାଳନା ଅଧୀନରେ ସଙ୍କର ଜାତୀୟ ଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ପୂର୍ଣ୍ଣ ସମ୍ଭବ ବୃଦ୍ଧି ଦେଇଥାଏ। ହାଇବ୍ରିଡ୍, CR Dhan-702 ରେ ସର୍ବୋତ୍ତମ ଧାନ ଅମଳ ପାଇବା ପାଇଁ ଅନୁସରଣ କରାଯିବାକୁ ଥିବା ଉତ୍ପାଦନ ପ୍ରଯୁକ୍ତିବିଦ୍ୟା ବିଷୟରେ ଏହି ବୁଲେଟିନ୍ ସୂଚନା ପ୍ରଦାନ କରେ।

ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହାଇବ୍ରିଡ୍ (ସଙ୍କର ଜାତୀୟ ଧାନ)

ସଙ୍କର ଜାତୀୟ ଧାନ ଗୁଡ଼ିକ ଶୁଷ୍କ ଋତୁରେ ଭଲ ପ୍ରଦର୍ଶନ କରିଥାଏ। ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନ ଏବଂ ଲକୋସିଷ୍ଟମ୍ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ହାଇବ୍ରିଡ୍ ଚୟନ କରାଯିବା ଉଚିତ୍। ଫସଲ ବୋଇବା ପୂର୍ବରୁ କେବଳ ଅନୁମୋଦିତ ବିହନ ଏଜେନ୍ସିରୁ ପ୍ରତ୍ୟେକ ଥର ତାଜା ହାଇବ୍ରିଡ୍ ମଞ୍ଜି କ୍ରୟ କରନ୍ତୁ। ଓଡ଼ିଶା ପାଇଁ ହାଇବ୍ରିଡ୍ ଗୁଡ଼ିକ, ଅଜୟ, ରାଜଲକ୍ଷ୍ମୀ, ସାହିଦ୍ରୀ, PAC835, BS6444G,27P63,Arize Dhan ,CR Dhan-701 ,CR Dhan-702 ଏବଂ CR Dhan-703 ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼ିଛି।

ନର୍ସରୀ ବେଡ୍ ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ଏକ ହେକ୍ଟର କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରତିରୋପଣ ପାଇଁ ପ୍ରାୟ 600 m² ନର୍ସରୀ ଜମି ଯଥେଷ୍ଟ।
- କ୍ଷେତ୍ର ଶୁଖିଲା ଥିବା ସମୟରେ ନର୍ସରୀ ଅଞ୍ଚଳକୁ ହଳ କରନ୍ତୁ, ତାପରେ 4-5 ଦିନ ପାଇଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଣି ନିରନ୍ତର ଦେବା ଦରକାର ।
- ଅଧିକ ପାଣିକୁ ନିଷ୍କାସନ କରନ୍ତୁ, କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଦୁଇଥର କିମ୍ବା ତିନିଥର କାଦୁଅ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହାକୁ ବାଡ଼ି ରେ ସ୍ତର କରନ୍ତୁ।
- 0.15 ମିଟର ଉଚ୍ଚତା ଏବଂ 1.0 ମିଟର ଚଉଡ଼ା 30 ସେଣ୍ଟିମିଟର ଚଉଡ଼ା ଉପରକୁ ଉଠିଲା ଭଳି ଏକ ସୁବିଧାଜନକ ଲମ୍ବ ବିଶିଷ୍ଟ ବୀଜର ଶଯ୍ୟା ପ୍ରସ୍ତୁତ କର।

- ଜମିର ଅନ୍ତିମ ପ୍ରସ୍ତୁତି ପୂର୍ବରୁ 100 କିଲୋଗ୍ରାମ ଚାଷ ଜମି ଖତ (FYM) ଏବଂ NPK @ 500: 500: 500 g / 100 M² ନର୍ସରୀ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।
- ସୁସ୍ଥ ବିହନ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରିବାକୁ, ଅଳ୍ପ ବିହନ ବୁଣିବା ଆବଶ୍ୟକ, ନର୍ସରୀ କ୍ଷେତ୍ରର 1 ମି² ପ୍ରତି 20-25 ଗ୍ରାମ ମଞ୍ଜି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ।

ବିହନ ଚୟନ

- ସର୍ବଦା ବିଶୁଦ୍ଧ ଭାବରେ ନାମିତ ମଞ୍ଜି ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ, ଏହାକୁ ପ୍ରାୟକୃତ ଯୋଗାଣକାରୀଙ୍କଠାରୁ କ୍ରୟ କରାଯିବା ଉଚିତ୍।
- ସାଧାରଣତଃ ହାଇବ୍ରିଡ୍ ମଞ୍ଜି ଓଜନରେ କମ୍ ଥାଏ ତେଣୁ ଅଧା ଭର୍ତ୍ତି ମଞ୍ଜିକୁ ଅଲଗା କରିବା ପାଇଁ କେବେ ବି ବ୍ରାଇନ୍ ସଲ୍ୟୁସନ୍ (ଲବଣ ଦ୍ରବଣ) ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ନାହିଁ। ଯେମିତିକି ଅଧା ଭର୍ତ୍ତି ହାଇବ୍ରିଡ୍ ମଞ୍ଜିରେ ମଧ୍ୟ ଭଲ ଅଙ୍କୁର ଶକ୍ତି ଥାଏ।

ବିହନ ହାର

- ହେକ୍ଟର ପିଛା ହାଇବ୍ରିଡ୍ ଧାନ ଚାଷ ପାଇଁ 12 ରୁ 15 କେଜି ବିହନ ଆବଶ୍ୟକ।

ବିହନ ଉପଚାର

- ନର୍ସରୀରେ ଥିବା ରୋଗ ଏବଂ କୀଟନାଶକକୁ ଏଡ଼ାଇବା ପାଇଁ, କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ୍ (ବାଭିଷ୍ଟିନ) @ 2 g / kg ଶୁଖିଲା ମଞ୍ଜି ସହିତ 24 ଘଣ୍ଟା ପାଣିରେ ଭିଜିବା ପରେ ବିହନ ଚିକିତ୍ସା କରିବା ବାଞ୍ଛନୀୟ।
- ଚିକିତ୍ସିତ ମଞ୍ଜିକୁ ଛାଇ ତଳେ ରଖନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଓଦା ଗୁନି ବ୍ୟାଗ କିମ୍ବା ନଡ଼ା ସହିତ ଘୋଡ଼ାନ୍ତୁ।
- ଦିନକୁ 2-3 ଥର ପାଣି ସିଞ୍ଚନ କରନ୍ତୁ, ମଞ୍ଜି ଗୋଟିଏ କିମ୍ବା ଦୁଇ ଦିନରେ ଫୁଟିବ।

ବୁଣିବାର ସମୟ ଏବଂ ପଦ୍ଧତି

- ଆର୍ଦ୍ର ଋତୁ ଫସଲ ପାଇଁ ବିହନ ବୁଣିବା ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ହେଉଛି ଜୁନ୍ ମଧ୍ୟଭାଗ ଏବଂ ଶୁଷ୍କ ଋତୁ ପାଇଁ ହାଇବ୍ରିଡ୍ ବିହନ ଡିସେମ୍ବର ପ୍ରଥମ ସପ୍ତାହରେ ବୁଣିବା ଉଚିତ୍। ଋତୁ ଋତୁରେ ବିଳମ୍ବରେ ବୁଣିବା ହାରା ଅନିୟମିତ ଫୁଲ ଫୁଟିଥାଏ, ଯାହାଠାରୁ ଦୂରରେ ରହିବା ଉଚିତ୍।
- ଅଙ୍କୁରିତ ବିହନକୁ ସ୍ଥିର ପାଣି ନଥିବା ସମତଳ ଓଦା ନର୍ସରୀ ଶଯ୍ୟାରେ ବିହନ ବୁଣିବା ନିଶ୍ଚିତ କର।

ନର୍ସରୀ ପରିଚାଳନା

- ବୁଣିବାର ଦୁଇରୁ ତିନି ଦିନ ପରେ, ଏକ ପତଳା ଜଳର ରକ୍ଷଣାବେକ୍ଷଣ ପାଇଁ ହାଲୁକା ଜଳସେଚନ ଆବଶ୍ୟକ।
- ନର୍ସରୀ ଶଯ୍ୟାକୁ ତୃଣମୂଳରୁ ମୁକ୍ତ ରଖନ୍ତୁ।
- ବୁଣିବାର 15 ଦିନ ପରେ ନର୍ସରୀ କ୍ଷେତ୍ରର କାର୍ବୋଫୁରାନ୍ (ଫୁରାନ୍ 3G) @ 250 g / 100 m² ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।

ଜମି ପ୍ରସ୍ତୁତି

- ଜଳସେଚିତ ମଧ୍ୟମ ଏବଂ ଭଲ ଜଳ ନିଷ୍କାସନ ସୁବିଧା ଥିବା ଅଗଭୀର-ନିମ୍ନ ଭୂମି ହାଇବ୍ରିଡ୍ ଧାନ ଚାଷ ପାଇଁ ଉପଯୁକ୍ତ।
- ଶୁଖିଲା ହଳ ସମୟରେ ଏଫ୍.ଏମ୍. 5 ଟି/ହେକ୍ଟର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।
- ପ୍ରତିରୋପଣର ସାତରୁ ଦଶ ଦିନ ପୂର୍ବରୁ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ପର୍ଯ୍ୟାପ୍ତ ପରିମାଣର ପାଣିରେ ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ କରନ୍ତୁ ଏବଂ ଏହାକୁ ଭଲ ଭାବରେ କାଦୁଅ କରି ଘାସ କୁ ମିଶାନ୍ତୁ।
- ପ୍ରତିରୋପଣ ପୂର୍ବରୁ ମହି ଲଗାଇ ପଙ୍କମୟ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ସମାନ କରନ୍ତୁ।

ପ୍ରତିରୋପଣ

- ଚାରା ଉତ୍ପୁଡ଼ିବା ପୂର୍ବରୁ ହାଲୁକା ଜଳସେଚନ ଆବଶ୍ୟକ।
- ଚାରାଗୁଡ଼ିକୁ ଉପାଡ଼ିଦିଅ ଏବଂ ଏହାକୁ ରାତିସାରା କ୍ଲୋର ପାଇରିଫସ୍ 1 ମିଲି/ଲିଟର ପାଣିରେ ବୁ ବୁଡ଼ାନ୍ତୁ।।
- 25 ରୁ 30 ଦିନର ଚାରାକୁ ଗଭୀରରେ (2 ରୁ 3 ସେ.ମି.) କାଦୁଅ ଏବଂ ସମତଳ ଜମିରେ ପ୍ରତିରୋପଣ କରନ୍ତୁ।
- ଧାଡ଼ି ଏବଂ ଗଛ ମଧ୍ୟରେ 20 ସେମି x 15 ସେମି କିମ୍ବା 15 ସେମି x15 ସେମି ବ୍ୟବଧାନରେ @ ଗୋଟିଏରୁ ଦୁଇଟି ବିହନ /hill ପ୍ରତିରୋପଣ କରନ୍ତୁ।
- ରୋପଣ ଧାଡ଼ିଗୁଡ଼ିକ ଉତ୍ତର-ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗରେ ରହିବା ଉଚିତ୍।

ସାର ପ୍ରୟୋଗ

- ଓଦା ଋତୁରେ NPK @ 100: 50: 50 kg / ha ଏବଂ ଶୁଷ୍କ ଋତୁରେ 120: 60: 60 kg / ha ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- ମୃତ୍ତିକା ପରୀକ୍ଷା ଆଧାରିତ ସାର ପ୍ରୟୋଗକୁ ବିଶେଷକରି ପି ଏବଂ କେ ପାଇଁ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ଦିଆଯିବା ଉଚିତ୍।
- ବେସାଲ୍ ଡୋଜରେ, ସମ୍ବଦାନ N ର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ, ପୁରା P ଏବଂ ତିନି ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ପୁଡ଼ିଙ୍ଗ୍ ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ। ଅବଶିଷ୍ଟ N କୁ ତିନୋଟି ସମାନ ବିଭାଜନରେ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ, ପ୍ରତ୍ୟେକ ପ୍ରତିରୋପଣ (ସକ୍ରିୟ ଚିଲିରିଙ୍ଗ୍), ପାନିକଲ୍ ଆରମ୍ଭ (ବିହନ ବୁଣିବା ଦିନ ଠାରୁ 80 ଦିନ) ଏବଂ ପାନିକଲ୍ ଉତ୍ପାଦନ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ତିନି ସପ୍ତାହରେ। ପାନିକଲ୍ ପ୍ରାରମ୍ଭ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ K ର ଏକ ଚତୁର୍ଥାଂଶ ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ।

ଜଳସେଚନ ଏବଂ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅଭ୍ୟାସ

- ପ୍ରତିରୋପଣର ଦୁଇ ଦିନ ପରେ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଜଳସେଚନ କରନ୍ତୁ। ଶସ୍ୟ ଭରିବା ପର୍ଯ୍ୟାୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ 5-10cm ଜଳର ଗଭୀରତା ବଜାୟ ରଖନ୍ତୁ।
- ଗ୍ରାନ୍ସ୍‌ସ୍‌ଟର 7-10 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ ଗ୍ୟାପ୍ ଭରିବା ଉଚିତ୍।
- ଚାଉଳ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅତି କମ୍‌ରେ ଦୁଇଥର, ପ୍ରତିରୋପଣ (DAT) ର 21 ଦିନରେ ଥରେ ଏବଂ ପୁଣି 42 DAT ରେ ତୃଣକ ଉପଚାର ସୁସ୍ଥ ଫସଲ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକୀୟ।